

A repülőverseny

A hatodik nap.

— Junius 10. —

A mai repülőversenyt a gépek katasztrófájának lehetne nevezni... No, de szerencsére, ezek a katasztrófák vértelenek voltak, ellenben egész nap a verőfényes térségen borongott a tegnapi hátborzongató szerencsétlenség árnyéka. Egész nap a levegőben szállt mindenek lelki szeme előtt a *Quo vadis* vértől pirosuló roncsa, hirdetővén a nagy kérdést: Hova? Hova, meddig mégysz, törpe ember diadalmárodobban s meddig utánzod Ikaruszt vakmerőségében és sorában?

A ki azonban azt hinné, hogy a tegnapi katasztrófa elriasztotta a közönséget a versenytérről, csalódik. Ha nem is volt az özönlés oly nagy, mint tegnap, impozáns tömeg jelent meg a téren, még a szerencsétlenség színhelyén, a tizkoronás helyen is; az *ingyen tribűnnek* nevezett vasuti töltésen pedig, a hol a földön dübörgő vonatok s a levegőben kattogó gépmadarak egyaránt fenyegetik a kíváncsiakat, ember ember hátára dőlve élvezte a látványosságot.

A nézők figyelme persze először is a szerencsétlenség helyére fordult. „Itt zuhant le.“ „Erre feküdtek az áldozatok.“ „Itt torlódott meg a tömeg.“ „Amott vágott el Illner.“ „Emit kanyarodott kifelé Frey.“ A hivatalos emberek biztosítanak mindenkit, hogy többé nem fognak arra pályázni a repülő gépek, hogy leüssék szálltukban a nézők kalapját. A tömeg fejét rázza, szörnyűködik — és nyugodtan összevevődik ugyanazon a helyen, ugyanannál a drótsövénynél, a hol a *Quo vadis* lezuhant.

A mai nap első eseménye az Illner nevéhez fűződik. Fájdalom, szomorú eseménye. Az a balvégzet, mely ma a legnépszerűbb aviatikusok sarkában járt, már az első negyedórán érezte jelenvoltát. Az Illner monoplánja, a *Galamb*, népszerű alkotmány volt. Eddig mindig gyönyörű repülést produkált és a *Galamb* igazán a budapesti közönség kedves madarává vált. A bécsújhegyi szőke német, Illner, bátor ember. Ma föltette magában, hogy Györré repül és ebben a szándékában nem akasztotta meg a nyolcméteres szél sem. Az ágyudőreire kiviteli a gépjét a térségre, a kísérő autómobilok elindulnak, kézszerítés jobbra, balra, egy sápadt, karcsu, fiatal nő nyakába borul a vakmerő aviatikusnak, a ki nyeregbe pattan... S néhány perc múlva ott fekszik az óriási galamb a porban, kitört szárnyal, bezuzott bordákkal, szétroppant, összetört csontjaival. A levegőbe emelkedő galambot a szél a földhöz

ilyen. Mert a győri ut a maga néhány percnyi voltában jóval *hosszabb* is lehetett volna, mint a mennyit a százezer koronás díj megkívánt.

*

A piros zászló szomorkodva csuszik le a jelzőoszlopról és helyében a fehér lobogó repes a szélben. Az Illner balesete megdöbbentette a repülő embereket és sok órán át csöndes és néptelen a hangárok városa. Népe a deszkavendéglő asztalainál pezsgőzik, sörözik, tereferézik, oly gondtalan külsővel, mintha nem kellene mindjárt megint a halállal kacérkodnia, a mint a szél, mely most a deszkafal hasadékaik közt furulyázik, leteszi hangszerét. Mert nekik az a pihenőjük, mikor a szél dudál. Két asztal keletkezik: egy német és egy francia, az utóbbi a népesebb, talán népszerűbb is, mert hiszen ott szürcsöli a jégbehűtött gyöngyöt Paulhan, Chavez, Rougier, Latham, Kinet és az, a ki hollandus formájú főkötőjével és törökösen bő férfi-bugyogójával, meg keskeny, de érdekes arcával mindenkinek feltűnik: de Laroche báróné, a repülő asszony.

Negyed hat óra felé végre ismét piros színnel játszik a szellő a jelzőoszlopon. A mármár csüggedő közönség fölélenkül, — ime, a deszkaváros utcáiból kidugja hegyes orrát néhány biplán: Kinet, Paulhan és Chavez

Megnyílt az aviatikai osztály.

A versenyek alkalmával az összes aviatikai alkatrészek raktáron farfának.

Elsőrangú légesavarok (Hélice normale), favázak, szövetek, Pogon-gyertyák, futókerekek, olaj, benzín, a cumulafor-föltés, :: aszfalos- és gépműhely. ::

Bárdi Garage

VI. ker., Mozsár-utca 9. sz.

Farman-gépe. A mi azonban ezek kellek magukat a közönség előtt és megszólaltatják, meg elnyelik berregő szavukat, észrevétlenül a levegőbe lebben egy kis, kecses szitakötő: Wagnernek, a komoly németnek a Henriot-monoplánja. Kedves gépecske, mely sohasem teketóriázik, a mint kigördül fészkeből, menten fölrepül és germán lelkiismeretességgel szeli a köröket, rendesen órahosszat. Soha meg nem csalta a közönséget. Nem szeszélyes, nem kérti magát, s ha nem is produkál vidám csinyeket, nem is üti le senki derekát. Benne mindig bizhatunk, hogy „nem jelent beteget.“

Nézzük meg az órát. Fél hat. Ez a mai verseny tulajdonképpen kezdete. Majd ha befejezi röptét, az fogja jelenteni, hogy vége a versenynek is... És vége sok egyéneknek is. Ez a fölszállás és leszállás egy kis, megindító levegőbeli drámát foglalt magában.

A közönség ujjongva, kedves ismerősként üdvözlöli a kecses szitakötőt, mely elkezd szabályos keringését és elég magasan, ha nem is a felhőkkel enyelegve. Ő ebben is mértéket tart. Utána fölszáll Chavez biplánja és alacsony vonalban leng a német kicsi szárnyasa után. Már meg is járják az első kört (óvatosan kerülve a közönség feketéllő tömegét), mikor egyszerre, ott tul, a koronás helyek tájékán, eltűnik a Chavez Farmanja. Hova lett? Egy kicsit tűnődik rajta a nézősereg, de aztán elfelejti, — mert

hiszen jön már vidám kelepeléssel a Wagner madara, melynek hátán biztos nyugalommal ül a vezető.

De im, most új nagy madár szökik a levegőbe: Paulhan. Egy ideig guruló-próbát végez, aztán felröppen mindjárt bámulatos magasságba. A franciának jó kedve van. A mint odaér, a hol tegnap a német belezuhant a tömegbe, egyszerre ijesztő gyorsasággal lecsuszik a levegő-oszlopról a mélységbe. Az elszőnyedés

Robert Gyula

bluz- és pongyola-különlegességek

Budapest,
IV., Váci-utca 13. sz.

moraja zug át a közönségen... Mi ez? Megismétlődik a tegnapi idegrázó jelenet? De nem. Mikor a gép már csaknem a földet éri, hirtelen ismét felszökik a magasba... Szinte látni lehet, mint dökög jókedvében a madár és a repülő ember, hogy így megráfalta a világot. A francia ezt a szédületes mutatványt háromszor is megismétli, míg végre komolyan leereszkedik a gyepré és megáll rajta. Fönn ismét egyedül kering komoly lelkiismeretességgel a Wagner szitakötője. (Chavezról kitűnt, hogy a völgyhajlatban nyugodtan leszállt és gépét visszahozták a startoló helyre.)

De nem sokáig röpköd egymagában Wagner. Utána ered Kinet duplafedelűjével és berreg odalenn Latham is. De neki ezuttal nincs szerencséje. Nekifut a gyepré, végigkarikázik rajta, aztán megreked. Helyette Varhalovszky lebeg a levegőben.

Most melegedik bele igazán a versenybe a repülő népség. A közönség is most a legnagyobb. Ott van páholyában József királyi herceg is: feleségével és két fiával. Az érdeklődés óriási, mert hire kerekedik, hogy *ma utast is vísz magával* egyik-másik repülő matador. Csakugyan, a mint Paulhan megjelenik újra a levegőben, meglepetve látja a közönség, hogy nem egy, hanem két alak árnyéklódik a repülőgép hátán. A Paulhan egyik segédje. Nagy zugás odalenn s egyszerre minden szem a kétfejű madárra tapad, szinte halátlatlan megfedekezvén a becsületes Wagnerről, a ki még egyre fönn kering, még pedig most már nagy magasságban.

Paulhan megkerüli egyszer a teret (nála szokatlan alacsonyan, úgy hogy néha csaknem a földet surolja), aztán leszáll szép lassacskán. De nyomban utána ismét kétfejű sárkány röp-

Repüljön be saját érdekében

és tekintse meg teljes kiárusításban levő raktáramat: I. rendű női- és férfi-posztók, gyapju ruhakelmék, vásznak... stb. hallatlan olcsó árak.

GERGELY posztó és szövet nagy raktár
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 3. az udvarban jobbra.

köd a levegőben: Kinet, a ki az öccsét vette maga mellé. Ez is bejárja kettős terhével a kört és aztán leszállítja utasát a földre. Közben pedig Paulhan kétszer is fölszáll szédítő magasságra, de csak kurta időre.

Ne feledkezzünk meg egy szimpatikus alakról és gépről: ez Engelhardt kapitány és az ő Wrightje. Ez berregt a lehangosabban és úgy repdesett, mint a szárnyaeszkait lebegtető pacsirta. Ő meg Wagner repült ma a legkitartóbban és mindig jóakaró derültség hullámmozott

Levélpapírosokat ::
Látképeslapokat és
Emléktárgyakat
nagy választékban tart

Rigler József Ede

:: papírneműgyár részvénytársaság ::

BUDAPEST, { V., Erzsébet-tér 19. sz.
IV., Egyetem-tér 5-6.
VI., Rózsa-utca 55. sz.

verte. Szerencsére, az utasnak semmi baja sem történt és a reszkető asszony az utjáról gyorsan visszatért férjet zokogva öleli át. Telefonálnak az autómobilok után, az összetört gépet bevontatják a hangárba és a Galamb, legalább ezen a versenyen, nem fogja többé hasítani a levegőt. Ilyen az aviatikus sorsa. S még jó, ha

FODOR JÓZSEF cs. és kir. udvari butorgyár BUDAPEST, IV., Kecskeméti-utca 6.

Feltűnő ócsó

Magyar Miklós divatházában

Budapest, VI., Andrássy-ut 33. sz.

Utazó-kosztüm	25.—	frt
Vászon-kosztüm	18.—	"
Lásztör-köppöny	10.—	"
Madera és zeffir-bluzok	3.90	"
Pongyola	5.—	"
Grenadin-ruha	35.—	"
Fulard-selyem-ruha	40.—	"

át a közönségen, mikor a lármás nagy alkotmány az ő kedves repesésével elcsörömpölt, köhögött és zörgött fölötte.

Egyszerre, — még pedig gyorsabban annál, hogy ezt a három sort leírom, orv szélvihar nyargalt elő a Rákosról. Már korábban is kidughatta a viharfelhő fekete sapkáját az ég széle alul, de a közönség figyelmét annyira magával sodorta Wagnernek már egy és negyedórás röpte, meg a kapitány zajos keringése, hogy észre sem vette. Az aviatikusok sem látták, mi készül. Perc alatt szilaj, sötét falka gyanánt rohant felénk, a téren keresztül, a sivalkodó és hűvös levegőhullámok raja. A kapitányt éppen hátban kapta a vihar és megdermedve láttuk, mint emeli föl és ejti ismét alá a vergődő alkotmányt a léghullámok haragos raja. Csikorog, hajladozik és remeg minden ízében a repülőgép. Már azt hisszük, menthetetlenül a földhöz recsen, de — a nézők fölélekenek — szerencsésen talajt ér és örvendő futova kerekéin. Megmenekült.

Most ijedt zugás veri föl a teret:

— Hol van Wagner? Mi van Wagnerrel?

Ah, ni, ott fut, ott menekül, a magasságból alácsapva, akárcsak a megrémült madár, melyet valami vérszomjas ellenség üldöz, a Wagner szitakötője. Eltűnik a viharverte porban, majd ismét szemünkbe kerül, a mint a föld színén fut képzeltetelen gyorsasággal... aztán nem látunk egyebet annál, hogy a lovasrend-

A REPÜLŐVERSENYRE

Budapestre érkező idegenek

kellemes találkozhelye

jászapáti Kaszás Lajos vendéglője

VII., Rákóczi-ut 44.

Elegáns étkező-terem, diszes kerthelyiség.

örök csapata vad iramlással száguld arra, a merre a Wagner gépét sodorta a vihar és tizautomobil is rajzik ugyanarra... Nem is érünk rá kutatni, mi történik ott a porfelhő alatt, mert közvetlenül az orrunk előtt, a huszoronás tribün közönségétől pár lépésnyire, a drótsövény mellett, egy új katasztrófa játszódik le: a Chavez biplánjé. A szélvész megragadta és fejetetejére fordította. Recsegés, ropogás hallatszik... látjuk, hogy egy munkásféle ember a gép alatt fekszik... de aztán kimászik alóla, még pedig épkezláb. De a szép aeroplán rutul megtördelve hever előttünk kerekével az ég felé fordulva.

Leirhatatlanul izgalmas látványt nyújt a tér. Mindenfelől automobil, mentőkocsi, nyargaló lovas és futó gyalogos ember. Mind oda tart, a hol eltűnt szemünk elől Wagner szitakötője. Minden gép körül lázas, izgalmas munka. Valamennyibe harminc-negyven ember kapaszkodik. És a szélvihar ujjongva kiabálja a megremült embernek: Repülj hát, ha tudsz!

A fekete táblán megjelenik egy rövid értesítés: Wagner gépét a szél felfordította és összetörte, de az aviatikus sértetlen. A közönség szive elszorul. Ez a vége hát a Wagner kedves kis szitakötőjének! Mindenki sajnálja a derék né-

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜLETI TELEFON 10 22

Egyetlen városi mulatóhely.

Minden este 8 1/2 órakor

a szenzációs új júniusi műsor.

Fritz Grünbaum és Carli Nagelmüller

U. b. hozatolok:

Schlesinger bácsi mint aviatikus.

Pepita Muki, Little Taté

és az összes elsőrangú új attrakciók.

metet és meghatva nézzük, a mint társzekerek darabokban szállítják el a gépet, mely az imént még oly biztosan és oly jóra való készséggel járta a levegőt.

A versenynek vége. Illner, Chavez, Wagner gépe összetört. Mi maradt a büszke repülőgép-seregéből, mely a verseny kezdetén ragyogtatta szárnyait? S mi marad belőle, ha — megint rálehel a vihar szája?

A verseny.

— A szél nyole méteres — szólott egy hang.

— Az ágyut el kell sütni! — hangzott a parancs.

Hatalmas dörrenés reszkettette meg a levegőt.

... Olyanformán indul ez a tudósítás, mint egy kalóztörténet, pedig a párbeszéd nem a kalózhajón folyt le, hanem a repülőverseny intézőségi szobájában és az ágyut sem a Csöndes-óceán hátán sütötték el, hanem a versenypálya közepén, jelezve, hogy a ki akar, indulhat a győri utra a levegőben.

Mára csak Illner nevezett az utazási versenyre Etrich-monoplánjával. Bár aggasztó volt a nagy szél, mégis kijelentette, hogy okvetetlen indulni fog, mert már nagyobb szélben is röpült. Pontosan harmadfél órakor egy hatalmas automobil rohogott ki a versenytérrel, a melyben Etrich gyáros, Kolovrat gróf és néhány sportbizottsági tag, valamint több szerelő foglalt helyet. Az volt a földadatuk, hogy Illnert kövessék a földön.

Alig hogy elfüstölt a gép, kitolták a hangárból a gyepe a kecses formájú Galambot. Illner megölelte sápadozó feleségét, kezét fogott a körülötte állókkal, azután beleült a gépbe.

Mielőtt nyaralóba megyünk
:: vagy elutazunk ::

helyezzük biztonságba értékpapírjainkat, ékszereinket, biztosítási kötvényeinket és egyéb okmányainkat

A „HERMES” Magyar Általános Váltóüzlet R.-t.

Budapest, Hermes-udvar, IV., Koronaherceg-u. 5. sz. rendelkezésre bocsátja a célra — esetleg csak nyáron át is — a tűz- és betörésmentes, vasbeton-szerkezettől, ujjonnan épített

SAFE-DEPOSIT

helyiségeiben levő pénztárbököket a fél saját zára mellett. Nagyobb terjedelmű börtöndök vagy ládák is elfogadhatnak nyáron át megőrzésre a helyiségben. Abérlofeleknek a szelvények lefejtése és sorsolások ellenőrzése céljából modern berendezésű dolgozó-fülkék állnak rendelkezésre.

Bérleti, illetőleg megőrzési díj 16 kor-tól kezdve egy egész évre.

Külföldi pénzemeket, valamint a bel- és külföldi fürdőhelyekre és városokra szóló hitelleveleket a legolcsóbb feltételek mellett engedünk át.

Takarékbetéteket a legkedvezőbb kamatláb mellett kamatoztatunk.

— Glück auf! (Szerencse föl!) — kiáltották feleje a bányászoktól kölcsönvett találó szóval.

Meglendítette egy mechanikus a gép orrán levő csavart, a mely irtózatosszerű berregéssel forgásba jött s a repülőgép el kezdett előre futni. Félelmetesen csapkodott a szél.

A monoplán, a mely máskor alig harminc méternyi futás után már a levegőbe szökken, most százötven méternyre is eljutott már, míg végre elváltak kerekéi a földtől.

— Hurrá! — kiáltotta száz torok.

— El fog menni Győrbe — jegyezték meg az optimisták.

— Le fog zuhanni — szóltak az aggodalmasok.

Rögtön látszott, hogy baj van. A gép nem birt magásra emelkedni. Öt-hat méternyre lebegett és szárnyai erősen ingadoztak jobbra-balra; orra is le és fölbukdácsolt. Nyilvánvaló volt, hogy a széllal küzdök, a mely nem volt egyenletes, hanem lökészerű. Az aeroplán erre megfordult, hogy a pálya közepéről szembe kerülhessen a széllal, mert vezetője remélte, hogy az ellenszél a magasba segíti. El is jutott nagy ügyel-bajjal a középre, de ott utólérte balsorsa. Balszárnyára ráfeküdt a szél s lenyomta a földre. Ettől a lökéstől oldalára zuhant a büszke Galamb. Recsegés, ropogás hallatszott, porfelhő takarta el a gépet.

Örült kavargás keletkezett. A részvét és szörnyülködés szava kitört az emberekből. Az odasiető mentő-automobil szirénsipja hátrorogtatva süvöl-

RIVOLI fényképezési és festészeti műterem VII., Rákóczi-ut 30.

tözött. Egy perccel később azután kiderült, hogy Illnernek semmi baja sem történt, de a gép erősen megromgálódott.

A monoplán egész utja az elindulástól, 2 óra 35 perctől kezdve másfél percig tartott s ennyi idő alatt mennyi reménység omlott össze! Illner könnyezve jelentette Etrich gyárosnak, a mikor egy autó odarobogott vele a hangárhoz:

— Nekem semmi bajom, de a Galambomnak vége van!

Az izgalomtól remegő feleségét háromszor is megcsókolta, azután fogadta ismerősök és ismeretlenek részvétnyilatkozatát. Később József királyi herceg is megjelent a hangárban s az akkorra odaszállított aeroplán-roncsot megtekintve vigasztalagta Illnert és Etrichet. Időközben az előre elszárguldozó üldözőautót telefonon visszarendelték a baleset hírével, a melyet Pilisen adtak a bentülők tudtára. A fiatal Etrich visszatérése után kétségbeesetten nézett összerombolt alkotására. Apja, a gyáros vigasztalagta. Alaposabb vizsgálat után kiderült, hogy a monoplánt két-három nap alatt helyreállíthatják, mert csak a balszárnya, alváza, feszítődrójtjai és csavarja ment tönkre. Lészay Ottó, az aradi Benoid-gyári részvénytársaság vezérigazgatója följajlott

Kedves emléket vesz az, a ki

1 üveg sásliliom parfümöt
visz haza 4.50 fillérért.

LUX MIHÁLY drogeria-, vegy- és illatszer-üzlet
Budapest, IV., Múzeum-körut 7. sz.

Etrichnek, hogy az aradi gyárból, a mely repülőgépek készítésére be van rendezve, két szakmunkást rendel föl holnap reggelre a szükséges szerszámokkal, hogy az összetört gépet a lehető legrövidebb idő alatt teljesen díjtalanul kijavítsák. Etrichék köszönettel fogadták a segítséget.

A közönség, a mely ma is nagyszámu volt, lassan-lassan elfelejtette az izgalmas kezdetet és várakozással tekintett az elkövetkezendő aviatikai eseményekre. A várakozás kissé soká tartott, mert a szél csak hatodfél órára ült el.

Mint mindig, ekkor is a német Wagner startolt elsőnek 5 óra 35 perckor. Szép, egyenletes tempóban vagy tizenkét fordulót végzett 10—30 méter magasságban.

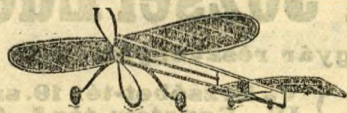
Utána Chavez, ez a kítűnő magassági versenyző szállt föl biplánján, de valami motorhiba miatt a pálya végén a földre ereszkedett. Latham kétszer is próbálkozott, de csak rövid ideig maradt

Weszely István

sport-ujdonságok üzlete kirakatát

IV. ker., Váci-utca 9. sz.,

tessék megnézni!

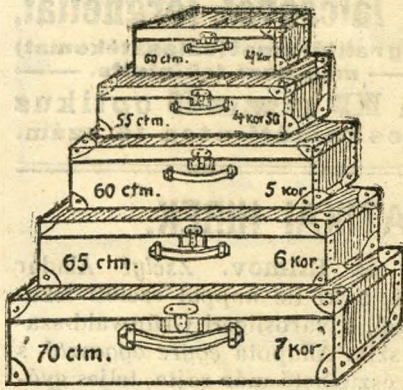
Gyermekek
öröme:

Repülőverseny
emléktárgyak:

Latham, Grade,
Demoiselle,
Bleriot repülő-
gép kis modellek

Repülőgép
modell al-
katrészek.

Székely

bőröndös
Budapest, VII.,
Rákóczi-ut 4.

Kizárólagos készit-
mányű bőröndjei
lepkítűnőbbek.
Árjegyzék ingyen.

a levegőben, mert motora még mindig nincs egészen rendben. Kinet is repült tíz percig a tőle megszokott hűséggel. Engelhard kapitány Wright-gépe ma jó formában volt s negyedóránál hosszabb ideig szelte a levegőt.

Ma láttunk először utassal való repülést. Paulhan és Kinet röpködött másodmagával. A világhírű francia mester ma nagyszerű kondícióban volt, de azért versenyen kívül, csak a közönség szórakoztatására végzett művészi gyakorlatokat a levegőben. Előbb fölszállt hámulatos könnyedséggel vagy ötven méternyire s a mikor utjában a nagytribün elé ért, megállította motorát s meredek lejtőn csuszott lefelé ördögös biztossággal. Majd hullámvonalban csapongott mint a fecske a víz fölött. A hálás közönség lelkesen megtapsolta. Azután egyik szerelőjét maga mögé ültette s hat percig röpkült vele. Kinet is követte példáját s öccsével együtt, a ki maga is jeles aviatikus, szállodogált a levegőben.

Már háromnegyed órája gyönyörködött a nagyközönség az igazán szép repülésekben, a mikor viharfelhők gyűltek a versenypálya fölé és hirtelen hatalmas szél kerekedett, a mely port hajszolt maga

egészen fölfordította. Az aeroplán jobb alsó és felső fölülete összetört, de sem motora, sem csavara, sem a kormányzó fölületei nem sérültek meg. Ez a gép is kijavítható egy nap alatt.

Kinet gépét, a melyet szintén künn ért a vihar a pályán, erre harminc-nyolcvan ember szorította le, né hogy Chavez biplánjának sorsára jusson.

A szemhatárról egyre fenyegetőbb viharfelhők kuszak föl a zenitre, a heves szél sem szűnt meg, a mi lehetlenné tette, hogy még ma valaki a levegőbe merészkedjék. Nyolcadfél órakor eldőrdült a versenynap végét jelző ágyulóvész s a közönség hazafelé tartott.

A mai napon megsérült aeroplánok a budapesti versenyen elsőrendű szerepet játszottak. Wagner gépe összesen 6 óra 28 percig és 42 másodpercig volt a levegőben és ez idő alatt 382 kilométert és 490 méternyi utat tett meg. Illner kevéssel maradt mögötte, azonkívül 449 méterrel ő tartotta a magassági rekordot. Chavez pedig éppen tegnap ért el 442 méternyi magasságot. Remélhető, hogy egy-két nap múlva újra látjuk őket a levegőben.

SEMLER J. csász és kir. udv. szállító

Budapest, Deák Ferenc-utca és Bécsi-utca sarok.
Raktárra érkeztek a legújabb angol gyapjuszövetek, alpaca fűszterek, vásznak, angol plaidok, gyapjú aeroplán színekben. — Minták kívánatra.

A mai nap eredménye.

Időtartam-verseny. Első Wagner, 39 perc 50 másodperc.

Távolsági verseny. Első Wagner, 42 kilométer, 560 méter.

Gyorsasági verseny. Első Wagner, 9 perc, 5.6 másodperc alatt 10 kilométerre, a mi megfelel 64.15 kilométernek óránként.

A többi repülés a kötelező minimumon alul maradt.

A tegnapi katasztrófa.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tegnapi repülőversenyteri szerencsétlenség dolgában, hogy megállapítsa, kit terhel a felelősség azért, hogy Frey André biplánja a közönség közé zuhant. A nyomozás ezidő szerint még ismeretlen tettes ellen folyik a büntetőtörvénykönyv háromszáztizedik paragrafusa alapján gondatlanságból okozott súlyos testi sértés címén. Megindult a vizsgálat Illner Károly aviatikus ellen is és pedig a kihágási büntetőtörvénykönyv hatvannyolcadik paragrafusa alapján, mert a rendőri tilalmat megszegve a közönség fölött röpködött. A rendőrség eljárásáról ma délből a következő jelentést adta ki:

Frey André aviatikus Quo vadis gépének lezuhanása folytán több ember súlyos megsebesülésével támadt szerencsétlenség ügyében a rendőrség ma a büntetőtörvénykönyv 310. sz. cikkében megindította a nyomozást. Az összes sérülteket lehetőleg még a mai délelőtt folyamán kihallgatja, egyúttal átírta a sportaviatikai igazgatóságához, hogy a saját hatáskörében eszközölt vizsgálat anyagát bocsássa a nyomozás rendelkezésére. Miután a lezuhant s összetört gépet már a helyszínéről elszállították és szétszedték, a rendőrség az aviatikai igazgatóságtól a lezuhant gépnek a lezuhanás utáni állapotáról szakemberi leírását is kérte, ez is fontos lévén a nyomozásra. Mint gyanúsítottat egyelőre Frey André, a szerencsétlenség közvetlen okozóját hallgatják ki. A nyomozás adatai fogják megállapítani, hogy a nyomozás más ellen is kiterjesztendő-e, nevezetesen Illner Károly aviatikusra, a ki, Frey André védekezése szerint, szabálytalan repülésével közvetve volt oka az ő balesetének. Ettől függetlenül a rendőrség Illner Károly aviatikus ellen a büntetőtörvénykönyv 78. szakasza címén indítja meg a kihágási eljárást.

A vizsgálatot a főkapitányságon Tóth János kapitány és Becker Ádám fogalmazó vezetik. Ma délelőtt a sebesültek kihallgatásához fogtak. A sebesültek közül a legsúlyosabb ifjabb Horváth Jenőnek és feleségének állapota. Őket nem is lehetett még kihallgatni. Háziorvosuk, Mangold Gyula dr., állapotukról a következőket mondotta:

— Ma délelőtt Herczel professzorral tanácskozást folytattunk a két sebesült állapotáról. Horváth Jenő balfüle csaknem teljesen leszakadt, tarkóján ökölnyi vérömlés van. Horváth Jenőnének eltört a bal kulcsfontja; a jobb oldalon több bordája törött el, gerincoszlopa rázkódást szenvedett. Mind a kettőjük állapota olyan súlyos, hogy nem lehet őket kihallgatni. Állapotuk most nem életveszedelemes, de komplikációk nincsenek kizárva.

RADÓ ALADÁR

a főváros előkelő és legnagyobb
bluz- és pongyola-áruháza

Belváros, Bécsi-u. 5.

(Deák Ferenc-utca sarok)

Elismert szolid áruház!

Ma délelőtt kihallgatták már Rásó Lajos dr. ügyvédet és a feleségét is, a kik szintén megsebesültek. Az ügyvéd nem tartja az őt ért balesetet olyan gondatlanság által okozottnak, a mi az aviatika elfogadott szabályainak megszegéséből eredne s ezért nem is kéri a bünvádi eljárást. Ő feleségével a hetvenötödik számú páholyban ült. Onnan kimentek a páholy előtt levő térségre s a korláton belül foglaltak helyet. Véleménye szerint a lezuhanást az okozta, hogy Frey a 6. jelző-póznánál olyan irányba vitte a gépet, hogy a jelző-oszlopon belül került volna. Ez a versenyszabályokba ütközik s a megtett kört esetleg megsemmisíthették volna. Ezért azután Frey hirtelen jobbra kifelé fordította gépét s a gyors fordulással egészen oldalt billentette. Most már azután, ennek a billetésnek az ellensúlyozására, hirtelen fogással a tizkoronás tribünök felé terelte a gépet. Rásó impressziója, hogy a hirtelen forduláskor zuhant le a gép. Ő maga egyszerre csak ütést érzett. Azt hiszi, hogy a gép egy drótja a tarkóján ütötte meg, a fejét horzsolta s mellel a földre vágta. Igy tört el a bal kulcsfontja. Sérülést szenvedett azonkívül a felső combján, a bal térdhajlás fölött is; valószínűen egy gépalkatrész hasította föl.

Az ügyvéd felesége, Rásó Gyuláné dr.-né a felső karján szenvedett zúzódást; sérülése könnyebb természetű.

Kihallgatták ma Kneffel Ede honvédfőhadnagyot is, a ki feleségével volt künn a versenyterén, a tizkoronás helyen. Mellettük állt bajtársa, Schmidt főhadnagy és a felesége. A férfiak álltak két oldalt, a hölgyek közöttük. A mikor a repülőgépet a pilonnál látták, észrevették, hogy valami baj történhetett. A gép azonban jött előre. Ők látták, hogy a rajta ülő aviatikus izgatottan kapkod, kanyarodni akar, de úgy látszik, a kormányja elromlott, nem tudta igazítani. A főhadnagyék, nehogy a gép reájuk essék, a korlát alá bujtak. A gép lezuhant s egészen reájuk dült. A szán talpa Kneffel főhadnagy felső combját érte. Ekkor már maga a főhadnagy is odabujt a korlát alá, a felesége mellé. A gép egészen elgörbitette a kardját s ő maga súlyos izomzúzódást szenvedett. A felesége az arcán sérült meg. A főhadnagy nem kíván bünvádi eljárást; magánjogi igényeit azonban föntartja. Sérülése tíz nap alatt gyógyul.

Érdekes, hogy a főhadnagy és a többiek csak nagynehezen tudtak a gép alól kikászálódni. A mikor aztán valahogy fölálltak, a főhadnagy el akarta vezetni sebesült feleségét, de nem lehetett. A kíváncsi tömeg elzárta az utat mindenfelé s az embergyűrűn lehetetlenség volt keresztültörni; ott kellett vesztegelnie s csak nagynehezen lehetett a kíváncsi seregében elmenni. Többen azért tülekedtek, hogy a lezuhant gép egy alkotórészét elvihessék emlékül.

A rendőri nyomozás során azt is meg akarják állapítani, hogy valóban eltört-e a Quo vadis-gép kormányrudja s hogy ezért történt a baj. Mint gyanúsítottat megidézték Frey André, a ki már tegnap Nagy Károly dr. rendőrkapitány előtt tett vallomásaiban Illnert okozta a balesetért. Illner ellen a tizedik kerületi kapitányság indította meg a kihágási eljárást s a tárgyalást holnap délelőttre tűzték ki.

A sebesültek névsorából kimaradt Braun Sándor dr. orvos, a kinek a lezuhant repülőgép eltörte jobb karját a váll-tőnél. Állapota súlyos.

Sportképkiallítás

Winkle Nándor

műkereskedésében, IV., Váci-utca 2. szám.
Racing, Hunting, Caching, Shuting, Polo etc.

Kerti abrosz kitűnő minőségben, igen szép színekben 2 korona 75 fillér rendkívül előnyös árban kapható
KUNZ ÁRUHÁZ Deák Ferenc-utca 10. szám.

előtt. Ekkor még három gép volt a levegőben: Wagneré, Lathamé és Engelhardé.

A szél elől a legügyesebben Latham menekült le a földre a hangárja közelében, a hol mechanikusai sietve megragadták és bevontatták a fedél alá. Engelhard kikötése nem ment ilyen simán. A hatalmas biplánt ugyancsak cibálgatta, rázta a szél, majd hogy föl nem billentette, de azért végre szerencsésen földet ért. Hamarosan kapott segítőkézeket, a melyek lefogták és elvontatták.

Roszbabul járt Wagner. A pálya közepén túl már földet ért és nagy sebesen gurult, a mikor egy szélroham a gép orra alá feküdt s az egész alkotmányt, mint a pehelyt fölemelte s a hátára fordította. A német aviatikus még benne ült a gépben s együtt bukott gépével a gyepre. Szerencsére nem sérült meg és hamarosan elbujt a szárnyak alól. A Henriot-monoplán megrongálódott, csavarja összetört és csónakszerű alváza bezúzódott. A gép egy nap alatt kijavítható.

Wagner gépével egyidőben a szél még egy másik aeroplánt is alaposan megrongált: Chavez biplánját, a melyet egy lóval éppen be akartak vontatni a hangárba a starthelyről. A heves szél egyszerre oldalt kapta s bár néhány ember belekapaszkodott,

HELIOS automobilforgalmi részvény-társaság.

Budapest, V., Bálvány-utca 12. sz.

Montigny gróf és Croquet igazgatók vezetése alatt

aviatikai osztály.

Blériot, Voisin, Farman repülőgépek.

RENAULT, OPEL, automobilgyár és BÜSSING-teherautomobilok kizárólagos vezérképviselője.

Telefon: 91-57. és 73-65.

AVIATEUR—AVIATIKUS KERINGŐ Irta: P. Nagy Albert
 ára 1 kor. 80 fillér.
 megjelent és kapható **Rozsnyai Károly** könyv- és zenemű-kereskedésében:
Budapest, Múzeum-körút 15. szám.
 Ingyen-árjegyzékek: szépirodalmi művekről, zongora-, hegedű-, orgona- és harmonium-kottákról, a zeneakadémiai tananyagáról.

Frey Andrét ma délután maga elé idézte Nagy Károly dr. rendőrkapitány, a ki előtt a következő vallomást tette:

— A hatos számú pilon mellett röptem a tizkoronás helynél, mikor Illner oldalt, de fölöttem megjelent. Az ő gépe akkora légáramlatot okozott, hogy az én gépemet lenyomta. Mikor ebből a légáramlatból ki akartam menekülni, kormányom megtagadta a szolgálatot és így zuhantam le.

A Lebaudy kudarca.

Fisamend, június 9.

(Kiküldött munkatársunktól.) Öt napon át nem mutatkozott a Lebaudy, de habár dologtalanul töltötte is a napjait, evett sok állampolgár helyett is, a ki a réten és a mezőn veritékesen kereste a kenyérét. Ez a sárgabőrű, idétlen léghajó mindennap elfogyasztja a maga hidrogéntáplálékát, melyből rendszeren megzabál átlag 2—3 száz korona árát, a mitől aztán naponta úgy neki gömbölyödik a teste, hogy öröm nézni.

Néznék is a fisamendiek mindennap, de a léghajó nagyon megválogatja azt az időt, a mikor megmutatja magát az ámuló szemeknek. Ilyen kiválasztott nap volt a tegnapi. A helyi megfigyelés és a bécsi meteorológiai intézet jelentése szerint tegnap délután szélsőséges volt a felhőtlen. Bennünket már reggel óta fogva tartott a feszült várakozás láza. Azt írta ugyanis a N. Fr. Presse, hogy öt napi szünetelés után, melyet a „heves” szél okozott, a franciák meg fogják végre mutatni a monarchia népének, hogy mit tudnak. A hadsereggel kötött szerződésük ugyan csak 1500 méteres fölemelkedésre kötelezi a léghajót, de ők meg nem állnak 2000 méterig!

Ez persze mindenkinek imponált. E sorok írója is idegesen lapozta át a Lebaudyról gyűjtött jegyzeteket, hogy talán valahol elvétette a számvetést, mikor 500 méternél nagyobb magasságot nem jósolt a léghajónak, mely ennél több ballasztal nem rendelkezik. Mára aztán kiderült, hogy más az útja a szárnyas fantáziának és más a rideg valóságnak; amaz a fellegek fölé emeli, emez alig hogy a háztetők fölé az emberfiát. Bizony nem emelkedett a Lebaudy ma 300 méterre sem, (most majd megint ki fogják jelenteni utólag, hogy ez nem volt „hivatalos” magassági próba).

A tegnapi nap előkészületei nagy titokban folytak. Délben a mérnökök és a tisztek tanácskozására ültek összes Castiglioni kereskedelmi tanácsos elnökletével s Zeppelin gróf bécsi útjának elmáradásával kapcsolatban azt végezték, hogy a megszorított bécsi kárpótlására a Lebaudy a császárvárosba indul — ha beteljesednek a szélsőségek illető jóslatok.

E határozatot nagy titokban tartották. Még a rezzgő falevelnek, meg a csacsogó szellőnek is szigorú hallgatást parancsoltak. És mégis! Még föl sem tárultak a léghajó-ház ajtai, már több száz főnyi közönség ácsorgott a Montenuovo-uton és a hivatalos aeronauták hangján találgatta a bécsi ut esélyeit.

A szellő is elült, falevel sem rezdült idele, s az ezer éves Halász-torony csucsán forgó pléh hal nyugati szellőt mutatott. Tehát ilyen irányú szellő volt utóljára... Mire a léghajó félhétkor föl-emelkedett, a nagy sárga hólyag függélyesen érte el a 180 méter magasságot. A motort e közben elindították s a léghajó hét utassal a kosarában, Jouchmes és Planché vezetésével 6.38-kor a csarnokot átröpülve Bécsnek tartott 6 méter másodpercenkénti kezdeti sebességgel. Az ut feléig, Svehátig teljesen

akadálytalanul jutott el, de ott az elpihent és újból föltámadó nyugati szellőben komoly ellenfélre talált. Más léghajó ennek oda sem nézett volna, de a Lebaudy, melynek egész körútja pusztaszemmel is követhető volt egy dombtetőről, láthatólag küzdött vele. A szellő folyvást oldalra nyomta eredeti irányából, úgy hogy egyre szembe kellett vele a léghajónak fordulnia, hogy a bécsi útról le ne térjen.

A ballon teste, mely mindeddig kitűnő célpontul szolgált volna, most egyre fogyott, egyre zsugorodott és fényolckor, mikor Bécsre elérte, a lenyugvó nap által izzó pirosra festett égbolton már csak kis sötét mozgó pontnak látszott. Tíz perc elteltével azután a kis pont nőni kezdett, a léghajó visszatérőben volt, alakja élesedni kezdett s hét óra ötven perckor már a motor láróját is hallani lehetett. Hét óra 57 perckor libbent át a léghajó az egyre erősödő nyugati szél által előre tolvá, önsebességénél sokkal gyorsabban a csarnok fölött, nyolcra leszállt és félkilencre bezárult mögötte a csarnok ajtaja.

A huszonegy kilométeres utat tehát oda 52 perc

EPSTEIN — BUDAPEST, — VI., Andrássy-ut 40. sz.
KOBRAK cipőkülönlegességek.

alatt (6.7 m. mp.), vissza 17 perc alatt (20 m. mp.) tette meg, átlagos sebessége tehát a körút folyamán, a kedvező körülmények mellett, 39.6 kilométer volt óránként, vagyis 5.4 kilométerrel kevesebb, mint lenne kellett volna!

Ez a nap tehát megint adós maradt a jó eredménnyel. Sebaj! — mondták a franciák. — A mennyivel rosszabb volt ma a sebesség a kelleténél, annyival jobb lesz majd holnap az emelkedőképesség. A Lebaudy 2000 méterre fog emelkedni s ezzel világrekordot teremt a kormányozható léghajózás terén! Nos, a nagy garral hirdetett magassági röpülés ma végbement, de a nagy szenzáció bizony elmaradt, a gyönyörű, abszolút szélsőséges időben. A léghajó félhat után két perccel szállt föl s huszonegy perccel át keringett a levegőben. Ferde állásban haladt előre, hogy az emelkedést így dinamikus uton is elősegítse, de bár négy ízben dobott ki ballasztot, egyelőre nem tudott följebb jutni 300 méternél. Ott úgy tetszett, mintha a motor ereje egyszerre ellankadt volna. Bár a csavarok tovább forogtak, a sebesség csökkent, a mivel a dinamikus fölhajtás fogyása járt együtt. A Lebaudy süllyedni kezdett, mire hirtelen abba hagyta a körözést és ledobta főkötélét, melyet az oda siető hetven katona megragadott.

Félóra alatt kikötött és visszabujt a házába a léghajó. A felhőtlen égen följebb-följebb szökkent a

= Magyar vonatkozású =
emléktárgyak

Albumok Budapestről

Képes levelezőlapok

Szénásy Béla

csász. és kir. udvari szállító

; levélpapír áruháza:

19., Ferenciek-tére 9.

(Kossuth Lajos-utcai oldal.)

kelő nap, tüzes sugarait a menekülő gyatra földi játékszer után küldve, mely fölött vidám madár-csapat kergetőzött a kék magasságban: a levegő igazi meghódító!

Egy budapesti estilapnak azt jelentik Bécsből, hogy a Lebaudy léghajót, a mely próbautjain kudarcot vallott, nem veszi át a hadvezetőség.

Ne vegyen látcsövet, lorgnettát, mig raktáromat (választékomat) meg nem tekintette.
Klein Dezső optikus
 Budapest, Kecskeméti-utca 14. szám.

AVIATIKAI HIREK.

— **Zsélyi és Efimov.** Zsélyi Aladár magyar aviatikus, a ki tíz nappal ezelőtt lezuhant repülőgéppel, a városligeti Grünwald-szatóriumban fekszik. Állapota egyre aggasztó, s bár némi javulás észlelhető már rajta, teljes gyógyulása még nagyon messze van. *Eszmélete csak időnkint és nagyon rövid időre tér vissza s az egyetlen jel, a miből javulásra következtetnek orvosai, hogy táplálkozása kielégítő.* — Az aviatikai verseny másik sebesültje, Efimov orosz az István-úti szatóriumban fekszik. Sérülése aggodalomra ad okot. Külső sérülése, a mely a bal boka kifemítésében, s néhány nyak- és fejhörzsolásban áll, jelentéktelen, belső sérülése azonban komoly. Kisebb foku agyarázkódást és súlyosabb természetű vesezuzódást szenvedett, a mely már operatív beavatkozást is igényelt. Az operáció, a mely alkalommal az aláfutott vért eltávolították, jól sikerült, úgy hogy gyógyulása biztosra vehető.

— **Booms kapitány és a magyar aviatikusok.** A minap egyik osztrák aviatikus, Booms kapitány, a ki még nem mutatkozott be nyilvánosan a budapesti közönség előtt, azt a nyilatkozatot tette a magyar aviatikusokról, hogy azért nem érnek el eredményt, mert nem mernek a levegőbe emelkedni. Valaki, a ki ezt meghallotta, ezzel vágott vissza:

— Hiszen még a kapitány urat sem láttuk repülni.

Booms kapitánynak több sem kellett. Kora reggel felült Varhalovszky biplánjára s megmutatta, hogy ő igenis föl mer emelkedni. A gép el kezdett futni, majd a levegőbe is szökött, de a következő pillanatban levágódott a földre s alváza megsérült. Ez az oka, hogy Varhalovszky egy napig nem jelent meg gépével a gyepen, mert az aeroplán kijavitása ennyi ideig tartott.

Pincefelszerelési cikkeket vásároljunk
NAGY IGNÁC-nál, Károly-körút 9. sz.
 Borszivattyúk, gumicsövek, rézesapok, palackdugasztók, kupakolók, szűrőkészülékek, boros palackok, parafadugasztók, borsajtók, szőlőzúzó, erjesztő tölcserék, faedények, permézők nagy raktára.

— **Lezuhant aviatikus.** Vence hadnagy, mint Párisból jelentik, repülőgéppel negyven méter magasságból lezuhant és súlyosan megsebesült.

— **Wright-gépek versenye.** Klagenfurtból jelentik: Az itteni, a görcei és trieszti automobilklubok elhatározták, hogy június 26-án Görben aviatikai mutatványokat rendeznek, a melyen két Wright-gép. Heim és Sablatnik mérnökök vezetésével fog föl szállni.

— **A repülőversenyre fölránduló hölgyek** szives figyelmét fölhívjuk Radó Aladár, a főváros előkelő, legnagyobb bluz- és pongyola-áruházára Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarok, a hol a legizlésebb áruk rendkívül előnyös árakban szerezhetők be.

— **A terhelési versenyben** Pischhoff Markovits Mór, a Moskovits cipőgyár budapesti üzletvezetője fog föl szállni.

A BUDAPESTEN június hó 5-től 15-ig, esetleg június hó 20-ikáig tartó

nemzetközi repülőversenyéről

cégünk készíti kizárólagos joggal

a kinematográfiai felvételt

Nagyarányu szervezetünk folytán azon kellems helyzetben vagyunk, hogy a versenyter minden napi eseményeit fölvehetjük és az ezt követő 48 óra mulva minden rendelőnek a jól sikerült filmet a szokásos 1 korona 20 filléres áron visszaadás kötelezettsége nélkül szállithassuk, feltéve, hogy a rendelések nekünk idejében feladattak.

A megnyitó napról felvett képünk a következőket tartalmazza: A mentőegyesület felvonulása. — József főherceg és kíséretének érkezése. — Paulhan megjavítja a világrekordot a startolásban (6 méter 80 cm.). — Paulhan, Énmoff, Kinet, Wienziers, Frey repülései, Latham balesete. Ezen képünk már ma valamennyi mozgóképszínházban látható. Ugy az egész sorozatra, mintpedig egyes filmekre szóló rendelések **Pathé Frères, Ferenc József-rakpart 17.,** címre kéretnek.

Legjobb férfi- és gyermekruha bevásárlási forrás ::

Kohn Heilmann és Fiai

cs. és kir. udv. szállítóknál

Budapest, IV. kerület, Károly-körút 12.